

Új paragrafusok a természet védelmére

Mindinkább időszerű annak a hangoztatása, hogy a természetvédelem magának az embernek a védelmét is jelenti. A természetes állapotokat — kényszerűségből vagy anélkül — maga az ember rombolja szét. A kultúra, a civilizáció, a technika forradalmi előtérse az emberi települések környezetét pusztította el első sorban. A növényvédelmi kemizálás, a sugárártalmak súlyosan károsítják az állatvilágot és magát az embert is. A levegőnek, a víznek szennyezettsége elsősorban a hangyabolyos városi tömegtelepüléseket veszélyezteti és fokozottan érzetteti egészségreontó hatását. A bioszféra megvédésének szükségessége ma már az egész földkerekségre kiterjed az emberiség védelme érdekében.

Az első magyar természetvédelmi törvény a „Természet és erdők védelméről” igen elkésve, csak 1935-ben született meg. Ennek is útjában állottak a magántulajdonban levő földbirtokok, a törvényből nem sok valósulhatott meg. A Természetvédelmi Tanács után az Országos Természetvédelmi Hivatal szervezése jelentett nagy előrehaladást. Az 1961. évi 18. sz. törvényerejű rendelet szabályozta a természetvédelmet, melyet az ez év április 1-én kiadott

12/1971. számú kormányrendelet egészít ki végrehajtási utasítással. A természetvédelmi törvény végrehajtását 24 §-ban szabályozza.

Védetté nyilvánításra minden állampolgár javaslatot tehet. Lényeges intézkedése a törvénynek, hogy nemcsak az Országos Természetvédelmi Hivatal, hanem helyi jelentőségű esetekben az illetékes megyei tanács által szervezett megyei természetvédelmi bizottság javaslatára a megyei tanács vb is hozhat védelembiztonsági döntéseket.

A törvénynek másik igen fontos új rendelkezése az ideiglenes védelem elrendelése. A megyei tanácselnök azonnal végrehajtandó határozattal 30 napi védelemmel rendelhet el, melyről az OTVH-t értesíteni tartozik. Legfeljebb 60 napra terjedő védelembiztonsági országos szerv (OTVH) elnöke írhatja elő.

A madarak védelméről a 9. § intézkedik. Kiegészíti az előző rendeletet. E szerint a vadgazdaság szárnyasain kívül mindössze 5 madárfaj gyérítését (nem irtását!) engedélyezi. Így pl. csak mestersegesen tartott helyeken engedélyezi a szürkegém és szárcsa állományának gyérítését. Csak vad- és baromfitenyésztő helyek körül gyéríthető, lehető a héja, a réti héja, a karvaly.

Márciustól augusztusig nád nem irtható. Golyafészket át-helyezni nem szabad, golyafészkes fa kivágására csak az elsőfokú természetvédelmi hatóság adhat engedélyt. Sasfészkek körül faállomány nem termelhető ki.

A természetvédelmi hatóságok természetvédelmi társadalmi szolgálatot szervezhetnek. A természetvédelmet oktatási intézményekben rendszeresen oktatni kell. A törvény arról is intézkedik, hogy a madarak és fák napját meg kell rendezni.

Gondoskodik a rendelet a kiveszőfélben levő magyar állatfajta megmentéséről is (magyar szürke-marha, racka juh stb.). Ezek állományát fenn kell tartani és fejleszteni kell.

Az új rendelet gondos részletességgel foglalkozik a természetvédelem szervezésével, a természetvédelmi tárgyak és területek kezelésével, őrzésével és nyilvántartásával, a Természetvédelmi Tanács és a Megyei Természetvédelmi Bizottság megalakításával. Szegeden a TIT megyei szervezetében hat év óta működik madártani szakkör, mely évek előtt működését természetvédelmi munkával egészítette ki, és mint madártani és természetvédelmi szakkör működik Csongrád megye területén.

Csongrád megyében a védett objektumok száma aránylag csekély. Elsőnek — még a természetvédelmi törvények előtt — 1933-ban védett lett a Fehér-tó sós, szikes mocsárvilága. Ennek azonban egész területét lassanként halgazdasági üzem megalakították, a Tisza mely vizével árasztották el, értékes sziki növény- és állatvilága megszűnt. Az átköltöztet szikes madarak töredékét védi és őrzí a Pusztaszer határában levő szikes pusztát, a Dongér-tó, ahol az OTVH jelenleg nagyobb beruházásokat végez. Értékes madárvédelmi terület a Tisza hullámtérében levő Sasér, mely a rétis és a gémtelpek madarait (kiskocscsag, szürkegém, bakcsó), telepeit védi. Vannak Csongrád megyében védett növények is: az ásvóthalmi Kiss Ferenc nevét viselő relictum fehérnyárfá erdő, a vetyeháti öreg nyárfá, a szentesi múzeum-park. Újabban lett tájvédelmi körzet a mártélyi erdőtől a barci réten át a Sasérig terjedő Tisza-szakasz, ahol a még meglevő öreg fák védelme alá kerülnek.

A természeti környezet védelmének kiterjesztése sürgős egészségvédelmi feladat. Csongrád megyében még több védelemre szoruló táj, növény és állat, a megye védett területeinek a száma bizonyára gyarapodni fog.

Dr. Beretzk Péter

A községi tanácsok tisztségviselői a szegedi járásban

A szegedi járás községeiben is mindenütt megtartották már alakuló üléseit a tanácsok. A nagyközségek első tanácsüléseiről rendre beszámoltunk olvasóinknak, s közöltük a megválasztott tisztségviselők névsorát is. Ezúttal a községi tanácsok tisztségviselőinek névsorát adjuk közre.

Ásotthalom: tanácselnök Sági János, tanácselnök-helyettes Makra János, vb-tagok: Börcsök Szilveszter, Gajdos Jenő, Kószó József, Solymos János, Szilágyi Dezsőné, Varga István, vb-titkár Kazi István.

Baks: tanácselnök Gémes Ferenc, tanácselnök-helyettes Kovács Sándor, vb-tagok: Bánfi József, Csérei Gyula, Mihály Pálné, Szarvas Margit, vb-titkár Székési Béla.

Balástya: tanácselnök Rácz Ferenc, tanácselnök-helyettes Fekete Flórián, vb-tagok: Becsei István, Gera Ilés, Hódosi Zoltán, Keresztúri József, dr. Kóródi István, Kor-dás Péter, Nógrádi István, Szél Sándor, vb-titkár Boldizsár Ferenc.

Bordány: tanácselnök Gal-lai András, tanácselnök-helyettes Dudás Imre, vb-tagok: Adam Jenő, Márta Péter, Mészáros Károlyné, Ördög Ferencné, vb-titkár Balogh Jánosné.

Csengele: tanácselnök Rácz Tibor, tanácselnök-helyettes Pigniczki István, vb-tagok: Dorogi Géza, Trungel Sándor, vb-titkár Tisoczki Mihály.

Deszk: tanácselnök Molnár Mihály, tanácselnök-helyettes Demeter Károlyné, vb-tagok: Kanalas Sándor, Kocsó József, dr. Ruzs Márk, Takács Péterné, vb-titkár Ruzs Milosné.

Domaszék: tanácselnök Farkas Józsefné, tanácselnök-helyettes: dr. Orszár József, vb-tagok: Ábrahám Antal, Földi Béla, Gálík László, Kispéter László, Kószó Jenő, Németh József, vb-titkár Dobó Szilveszter.

Forráskút: tanácselnök Nacsa János, tanácselnök-he-

lyettes Fodor Mihály, vb-tagok: Hunyadvári Istvánné, Petres Istvánné, Rácz Márk, Sándor Tibor, vb-titkár Dudás Gyula.

Kübekháza: tanácselnök Nagy József, tanácselnök-helyettes Zsótér András, vb-tagok: Csányi István, Kriván Zoltán, Majer Lajos, Szűcs József, vb-titkár Novák Ferenc.

Öttömös: tanácselnök Ács Kovács Ernő, tanácselnök-helyettes Illés Jánosné, vb-tagok: Huszka József, Király Vilmos, vb-titkár Lajkó Jenőné.

Pusztamérges: tanácselnök Horváth László, tanácselnök-helyettes dr. Magyarai Mihályné, vb-tagok: Papp Antal, Rozsi János, vb-titkár Lőkös Ferenc.

Pusztaszer: tanácselnök Bitó Antal, tanácselnök-helyettes Tóth Imre, vb-tagok: Iván Antal, Szabó László, Szeri Antal, Szeri István, vb-titkár Veress Lászlóné.

Röszke: tanácselnök Csamangó Mihály, tanácselnök-helyettes Tanács Vince, vb-tagok: Cili Emília, Kéri Márton, Sebők József, ifj. Tom-bácz Antal, vb-titkár Molnár Béla.

Rúza: tanácselnök dr. Jójárt István, tanácselnök-helyettes Chrappan János, vb-tagok: Csányi István, Farkas Imre, Papp János, Tóth Mihály, Veres Jánosné, Vónéki János, vb-titkár Farkas András.

Sővényháza: tanácselnök Kecskeméti Gáspár, tanácselnök-helyettes Laczkó Jánosné, vb-tagok: Faragó István, Mihály Sándor, Rízs Sándor, dr. Schappon Tibor,

Tülkös Pálné, Váradi József, vb-titkár Virágh Lajos.

Szatymaz: tanácselnök Farkas Lajosné, tanácselnök-helyettes Bakos József, vb-tagok: Börcsök József, Fűz Ferenc, Kakuszi Imre, Szabó János, Szél Sándor, Tóth-Molnár Géza, vb-titkár dr. Börcsök Kornélia.

Tiszasziget: tanácselnök Kiss András, tanácselnök-helyettes Puskás József, vb-tagok: Frank Lászlóné, Jávör József, Juhász Ferenc, Márki István, Nieszner Ferenc, Puskás József, vb-titkár Ruzsin Milán.

Újszentiván: tanácselnök Gulácsi János, tanácselnök-helyettes Aczkov Emil, vb-tagok: Minyó László, Talpai János, vb-titkár Király Istvánné.

Üllés: tanácselnök Hügycz Andrásné, tanácselnök-helyettes Ördög János, vb-tagok: Csóti Szilveszter, Dudás Kálmán, Gáspár János, Hegedűs Gábor, vb-titkár Tóth István.

Zákányzék: tanácselnök Tóth Szilveszterné, tanácselnök-helyettes Bózsó István, vb-tagok: Csepri László, Huszta Vince, Kispéter János, Tóth Imréné, vb-titkár Gregus István.

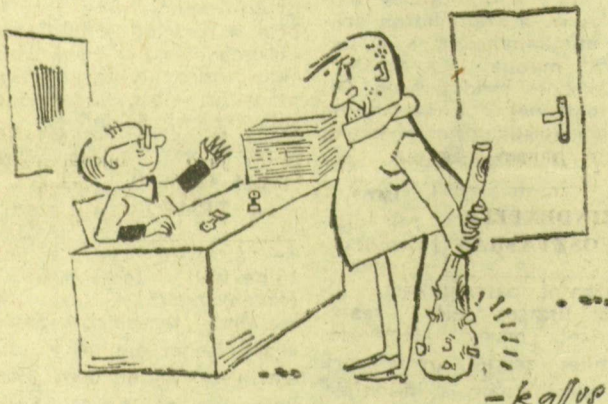
Zsombó: tanácselnök Kálmán Ferenc, tanácselnök-helyettes Vass Zoltán, vb-tagok: Sipos Mihály, Tóth Andrásné, vb-titkár Szakál Antal.

A járás két községében, Dócon és Gyáláréten nem választott a tanács végrehajtó bizottságot.

Dóc: tanácselnök ifj. Túri Józsefné, tanácselnök-helyettes Huszka Ferenc, vb-titkár Sata Mátyás.

Gyálárét: tanácselnök Csorba Mihály, tanácselnök-helyettes Szélpál Mátyás, vb-titkár Gergelyfi Tamás.

Téves tudat

— Remélem, meg van elégedve a gyors ügyinté-zéssel!

Autóóriások a Káma partján

A Tatar Autonóm Köztársaságban, a Volga mellékfolyójának, a Kámának a partján óriási gépkocsigyár épül. A gyár évente 150 000 nyolctonnás tehérgépkocsit és 16–20 tonna autókamionokat, valamint 250 000 Diesel-motort fog gyártani.

A Káma Autógyár egy 15 gyáregységből álló komplexum. Létrehozásának költségei (3 milliárd rubel) másfélszeresen meghaladják a Togliattiban működő gépkocsigyárat, melyben a „Zsiguli” típusú személygépkocsikat gyártják. A következő számok alapján alkothunk magunknak elképzelést a Káma melletti építkezés méreteiről: egyetlen napi munka értéke már ebben az évben egymillió rubel lesz. Mindennap 3000 tonna betont és 2000 köbméter vasbetonszerkezetet kell beépíteni, 10 000 köbméter földet kell kitermelni. Ez körülbelül egyenértékű egy 12 emeletes ház felépítésével és használatra való átadásával.

Es még egy hasonlat. Frankfurt am Mainban szovjet gépkocsigyártók nemrégiben találkoztak az óriási nyugatnémet cég, a „Daimler-Benz” elnökével, aki ezt mondta: „Számunkra az ilyen méretek még ismeretlenek. Ennek a komplexumnak a létrehozására szolgáló tervek túlszárnyal-

ják együttvéve az összes nyugatnémet tehérgépkocsigyárat. Nincs hozzáfogható az Egyesült Államokban sem.”

Az első KAMA—3 márkájú gépkocsik négy év múlva hagyják el a futószalagot.

A zenekultúra egyeteme

Moszkvában, a Szakszervezetek Háza oszlopcsarnokában — amely a szovjet főváros egyik legkitűnőbb hangversenyterme — most nyílt meg a zenekultúra egyeteme. Máris több száz hallgatója ismerkedik az orosz klasszikusok és a szovjet zeneszerzők alkotásaival. Az új egyetemen tapasztalt zenepedagógusok, ismert zeneszerzők tartanak előadássorozatokat.

Az előadásokat élvonalbeli zeneművészek hangversenyei követik.

Nemzetközi katonai újítási konferencia

A magyar néphadsereg illetékes szakembereinek kezdeményezésére május 18-án Budapesten a Varsói Szerződés testvéri hadseregei legkiemelkedőbb eredményeket elért katonai újítások részvételével nemzetközi katonai újítási konferenciát tartanak. Ez lesz az első ilyen nemzetközi rendezvény.

A konferencia célja: felmérni a Varsói Szerződéshez tartozó testvéri hadseregekben kibontakozott, a harcckészültség szilárdítását, a technika hatékonyabb kihasználását és fokozott ki-melését szolgáló újítómunka-terv eddigi eredményeit, és a további fejlődés módjait, feltételeit. A tanácskozá-

s ugyanakkor azt a célt is szolgálja, hogy az eddiginél hatásosabban, eredményesebben kibontakozzék és rendszeressé váljék a testvéri országok katonai újításai közötti együttműködés, tapasztalatcsere.

A konferencián részt vesznek a szovjet hadsereg, a bolgár, a csehszlovák, a lengyel és a román néphadsereg, továbbá az NDK nemzeti néphadserege, és a rendező magyar néphadsereg képviselői. A tanácskozással egyidejűleg Budapesten az említett testvéri hadseregek újításainak legértékesebb munkáiból nemzetközi katonai újítási kiállítás nyílik.

Nálunk miért nem lehet?

A televízió öröm a háznál — ha jó. Annál több bosszúságot okoz azonban, ha oda és vissza futkározó csíkokkal vagy recsegő-sis-tergő zörejjel borzolja idegeinket. Nem beszélve arról, ha készülékünk a krimi legizgalmasabb pillanatában kezdi „külön-műsorát”.

Az elrontott estét azonban több is követheti, ha a házi

kassza apadásának időszakában, hó végén, vagy ün-nepek előtt rakoncátlanok-dik a masina, s éppen akkor romlik el, amikor legjobban hiányzik. És hogy ilyenkor se legyen gondja egy tévé-tulajdonosnak sem, a Gelka néhány hónapja nagyon ész-szerű — és sok városban már sikeresen folyó akciót — indított. Ennek alapja az úgynevezett átalánydíjas té-vé-javítási szerződés: meg-határozott havi díj ellené-ben a Gelka a helyszínen megjavítja az elromlott ké-szüléket. Hogy mennyi pénz-t jelent ez havonta? A válla-lattól várt díjtalan szolgál-tatásoktól (kiszállási díj, javítási munkadíj, felhasz-nált anyagok, alkatrészek ára) és a készülékek korától függően 15—45 forintig ter-jed ez az összeg. Ha valaki 7—10 éves készülékére ha-

vonta a legtöbbet, tehát 45 forintot fizet, ezért a tévé bármilyen javítását, a leg-költségesebb képcsőcserét is, díjtalanul elvégzi a Gelka. A tulajdonosnak ebben az esetben a kiszállásért sem kell fizetnie. Előnye még a szerződésnek, hogy abban az esetben, ha a javítás csak a szervizben végezhető el és tizenöt napon túl, a Gelka kölcsön ad az előfizetőnek egy másik készüléket.

Mi, szegediek kissé irigy-kedve hallgatjuk a rádió és a tévé reklámműsorát, ol-vassuk a lapok hirdetéseit, ahol felsorolják az új szol-gáltatásban részesülő váro-sokat. Hogy Szeged miért nem tartozik a Gelka dédel-getett gyerekei közé? — ki tudja?! Pedig romlandó té-vé és ugyanígy fizetni kész tulajdonos itt is bőven akad.

Ch. A.

Könyvek veszélyben

Komoly veszélyt jelentenek az olaszországi könyv-tárak számára a természet-já-rások.

Az első riasztó jeleket harminc évvel ezelőtt Ró-mában adták, amikor a ter-meszek csaknem teljes mér-tékben elpusztítottak értékes

kéziratokat a vatikáni könyvtárban. Ma csak Ró-ma központjában 30 aktív természetkolóniát fedeztek fel. A tudósok nem zárják ki a természetes vándorlásának lehetőségét az Alpokon ke-resztül Közép-Európa irá-nyában. (MTI)